

Effecten van Nederlands-Engels taalaanbod op de kinderopvang op taalontwikkeling bij peuters

Josje Verhagen

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

multilingualism in daycare

Suzanne Aalberse

Sible Andringa

Darlene Keydeniers

Folkert Kuiken

Anne-Mieke Thieme

Eva Vos

Marlene Keydeniers

Folkert Kuiken

Anne-Mieke Thieme

Eva Vos

multili

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Vraag van Ministerie van SZW

Schaadt Engels taalaanbod op de kinderopvang de Nederlandse taalontwikkeling?

Onze vragen

- Hoe is de tweetalige opvang georganiseerd?
- Hoe zien de tweetalige leidster-kind-interacties eruit?
- Wat zijn de effecten van tweetalig aanbod op de kinderopvang op de taalontwikkeling?

Onze vragen

- Hoe is de tweetalige opvang georganiseerd?
- Hoe zien de tweetalige leidster-kind-interacties eruit?
- **Wat zijn de effecten van tweetalig aanbod op de kinderopvang op de taalontwikkeling?**

Onze vragen

- Hoe is de tweetalige opvang georganiseerd?
- Hoe zien de tweetalige leidster-kind-interacties eruit?
- **Wat zijn de effecten van tweetalig aanpak in de kinderopvang op de taalontwikkeling?**

Eerder onderzoek

- Positieve effecten op de minderheidstaal
- Geen effecten op de meerderheidstaal
- Resultaten hetzelfde in verschillende landen

Voor reviews: Thieme et al. (2021) , Bialystok (2018)

Kennisgaten

- Rol van aanbod in de thuistaal is onduidelijk
- Weinig longitudinale studies (> 1 jaar)

Diverse taalgroep

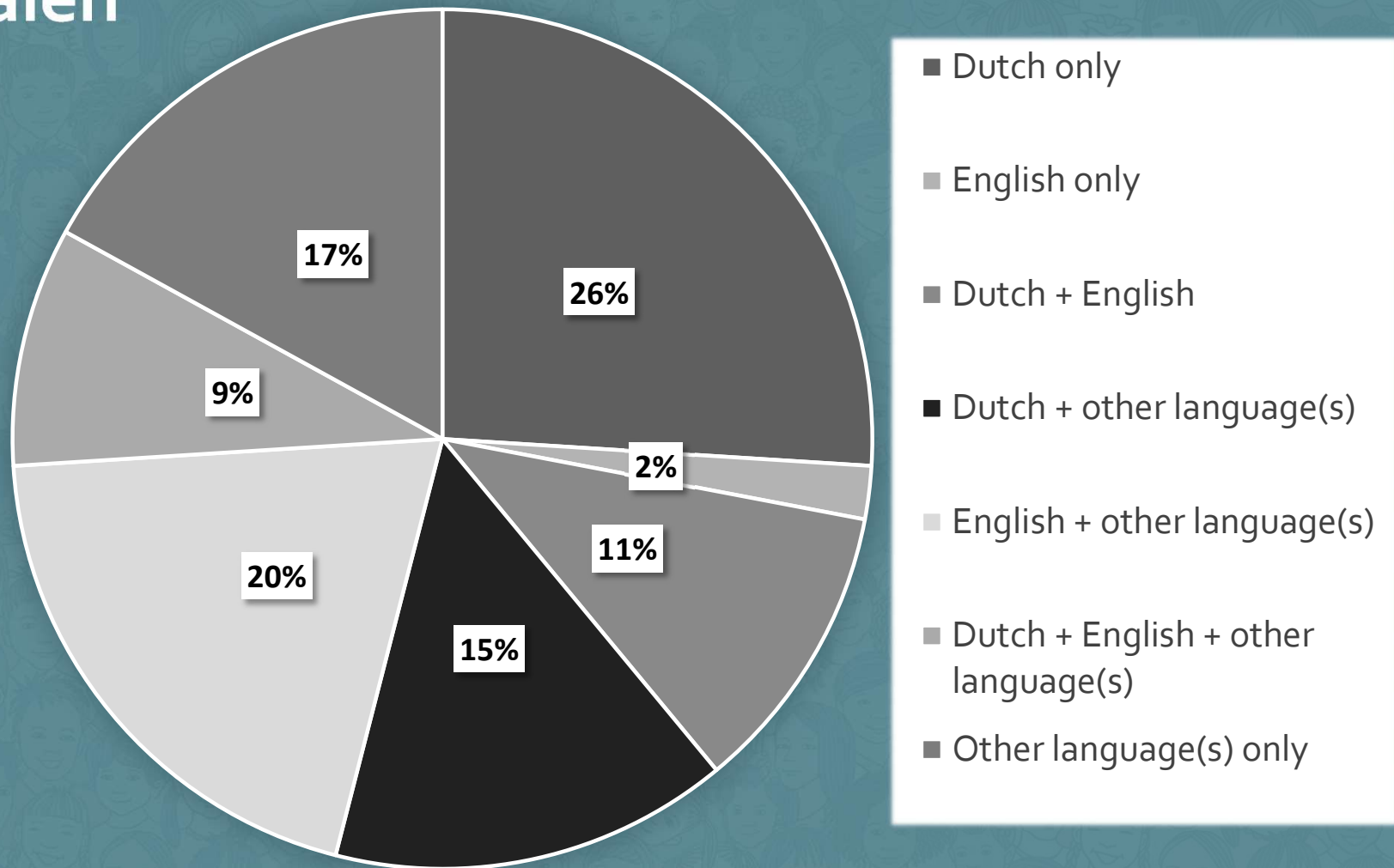

Wat is de relatie tussen Nederlands-Engels taalaanbod op de opvang en de Nederlandse en Engelse taalontwikkeling van een diverse groep kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar oud, rekening houdend met hun thuistaalaanbod?

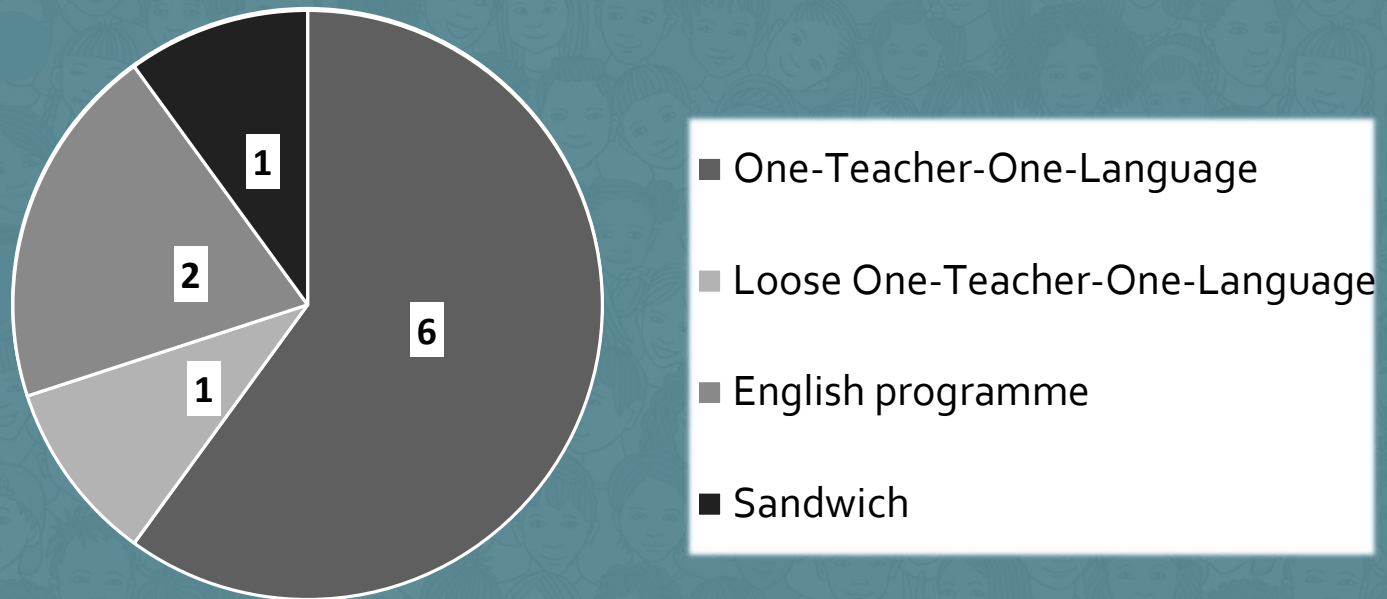

- 584 kinderen
- 30 - 53 maanden
- 10 kinderopvangorganisaties
 - 5 organisaties hadden ook eentalige groepen
 - 76% van de kinderen zaten op tweetalige groepen

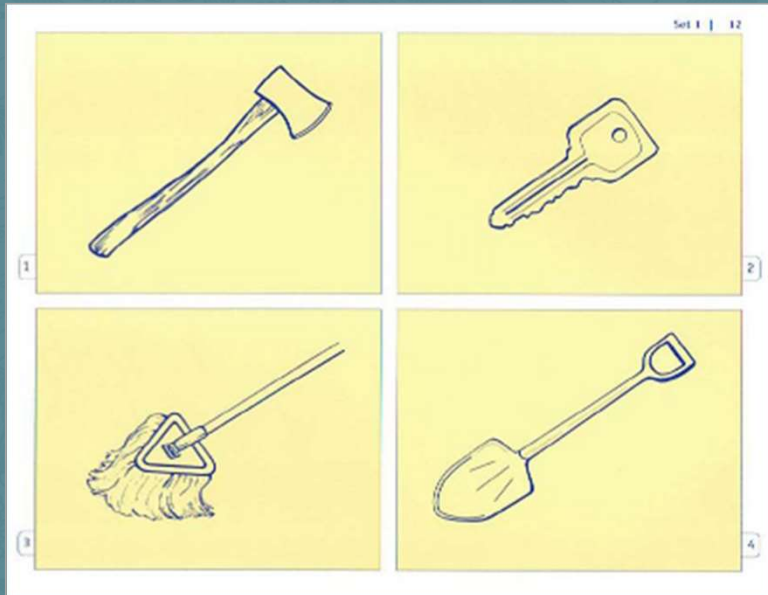
Thuistalen

Taalbeleid

Taken

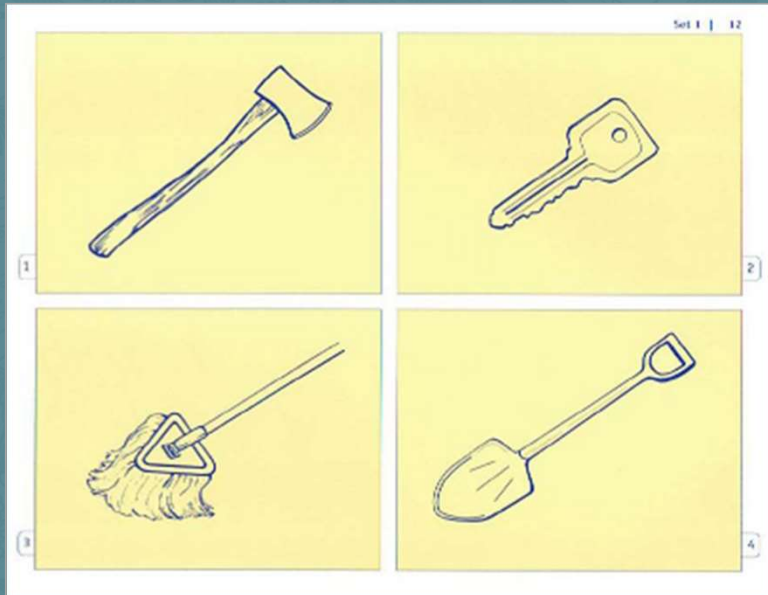

Receptieve woordenschat (PPVT)

Productieve woordenschat (CELF-Preschool)

Taken

Receptieve woordenschat (PPVT)

Productieve woorden

**Nederlandse +
Engelse versies**

Metingen

- 4 meetrondes (tussenpozen van 9 maanden)
- Nederlandse en Engelse taken in aparte sessies
- 38% - 1 meetronde
- 50% - 2 meetrondes
- 12% - 3 meetrondes
- < 1% - 4 meetrondes

Analyses

- Geen groepsvergelijkingen
- Maar: één groep met verschillen in hoeveelheid Nederlands en Engels op de opvang en thuis

Vragenlijst

- Wie zijn de verzorgers van het kind?
- Welke taal(talen) spreekt elke verzorger tegen het kind?
- Hoe vaak spreekt elke verzorger Nederlands en Engels (in %)?

Vragenlijst

- Wie zijn de verzorgers van het kind?
- Welke taal(talen) spreekt elke verzorger tegen het kind?
- Hoe vaak spreekt elke verzorger Nederlands en Engels (in %)?

	Morning	Afternoon	Evening
Monday			
Caregiver 1	☒	☐	☒
Caregiver 2	☐	☒	☒
Caregiver 3	☐	☐	☐
Caregiver 4	☐	☐	☐
Caregiver 5	☐	☐	☐
Sibling	☐	☒	☒
Daycare	☐	☐	☐
Tuesday			
Caregiver 1	☐	☐	☒
Caregiver 2	☐	☐	☒
Caregiver 3	☐	☐	☐
Caregiver 4	☐	☐	☐
Caregiver 5	☐	☐	☐
Sibling	☐	☐	☒
Daycare	☒	☒	☐

Hoeveel taalaanbod?

● Aanbod thuis

- Nederlands: $\% \text{ Nederlands verzorger 1} * \text{tijd met verzorger 1} + \% \text{ Nederlands verzorger 2} * \text{tijd met verzorger 2} + \dots \text{ etc.}$
- Engels: $\% \text{ Engels verzorger 1} * \text{tijd met verzorger 1} + \% \text{ Engels verzorger 2} * \text{tijd met verzorger 2} + \dots \text{ etc.}$

● Aanbod op de opvang

- Nederlands: $\% \text{ Nederlands op de opvang} * \text{tijd op de opvang}$
- Engels: $\% \text{ Engels op de opvang} * \text{tijd op de opvang}$

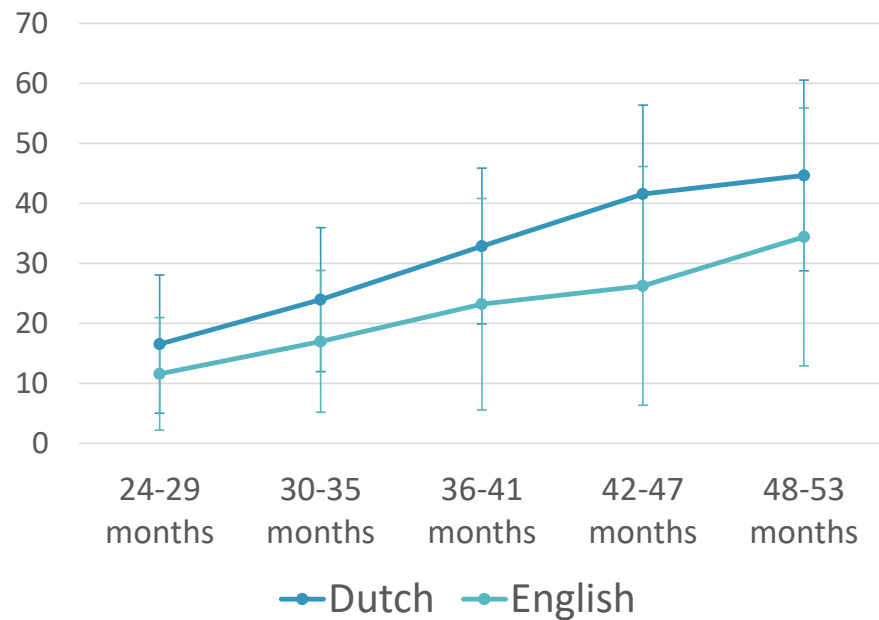
- Latente groeicurven
- Groei van één of meerdere factoren
- Zeer complete analyse:
 - groei van Nederlandse èn Engelse woordenschat
 - relaties met Nederlands èn Engels taalaanbod, thuis èn op de opvang

Taalaanbod thuis en op de opvang

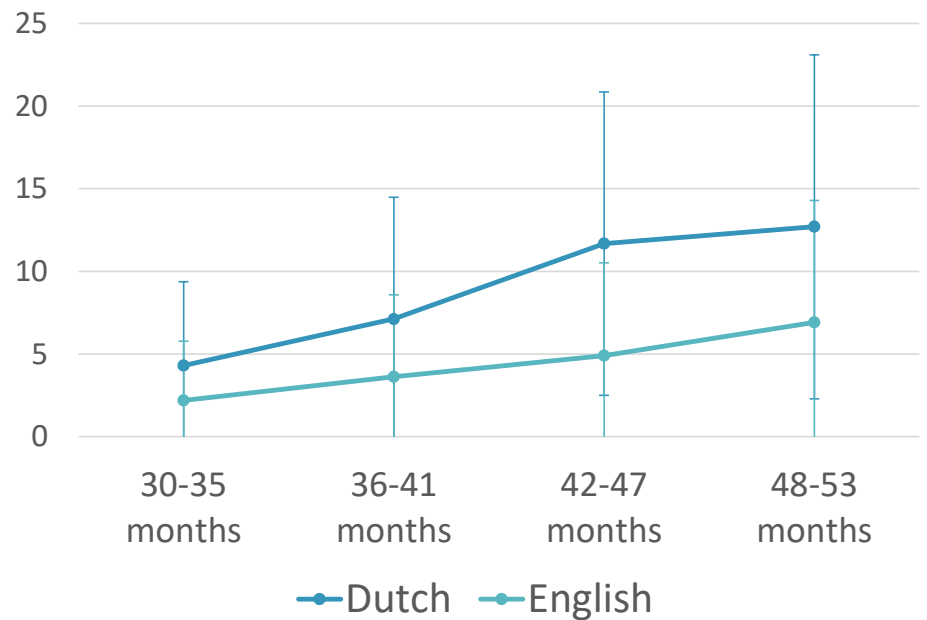
	M	SD	N
Thuis			
Nederlands	6.47	7.25	474
Engels	2.12	3.89	476
Opvang			
Nederlands	3.72	1.64	410
Engels	2.03	1.84	458

Woordenschat

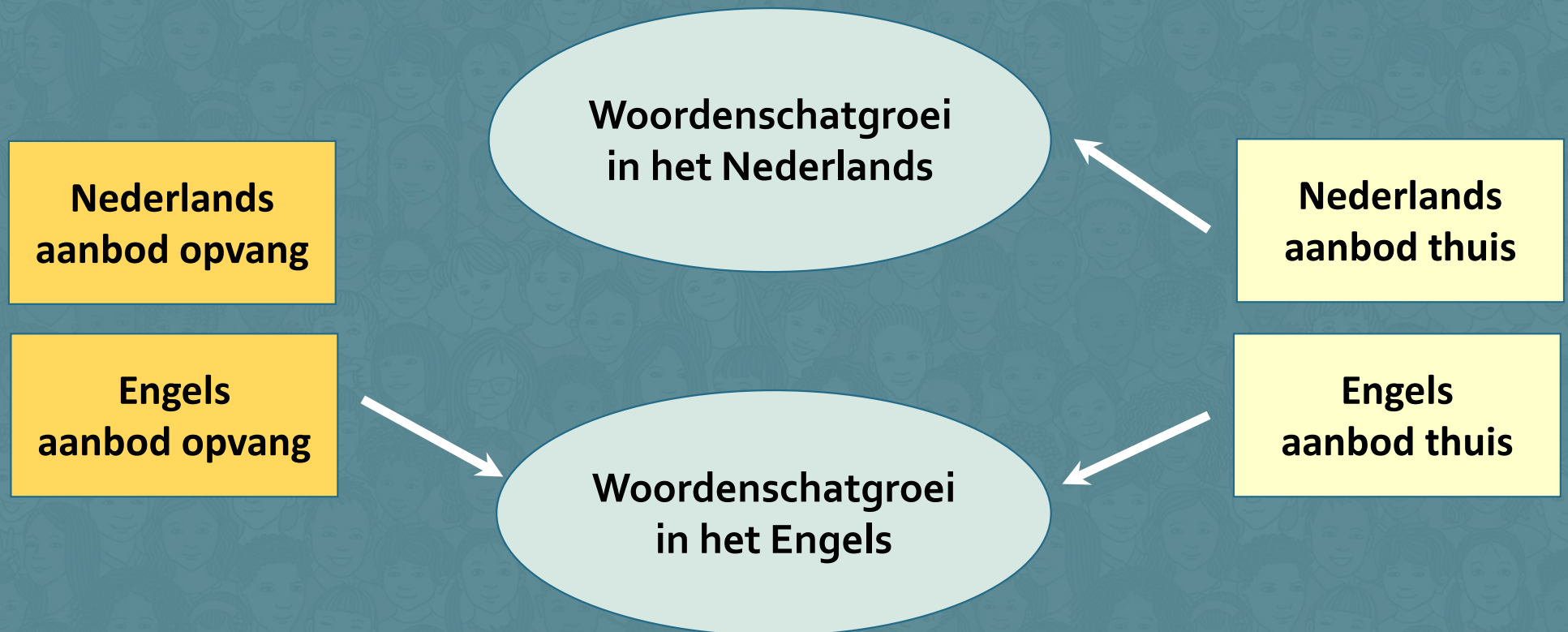
Receptieve woordenschat

Productieve woordenschat

Relaties tussen taalaanbod en woordenschat

Post-hoc analyses

- 1 Vergelijkbare resultaten voor subgroep kinderen op de tweetalige opvang
-
- 2 Vergelijkbare resultaten voor groepen kinderen die thuis wel Nederlands vs. geen Nederlands hoorden (en wel Engels vs. geen Engels)

Samenvatting (I)

- Positief effect van hoeveelheid Engels op de opvang op Engelse woordenschatgroei
- Geen effecten van hoeveelheid Nederlands op de opvang op Nederlandse woordenschatgroei
- Resultaten verschilden niet voor kinderen met vs. zonder thuisaanbod in de opvangtalen

Conclusie

Tweetalig aanbod op de opvang heeft:

- (i) **positieve effecten op de minderheidstaal en**
- (ii) **schaadt de meerderheidstaal niet**

cf. Thieme et al. (2021) , Bialystok (2018),
Barnett et al. (2007), Ferjan-Ramírez & Kuhl (2020)

Waarom alleen effecten voor het Engels?

- **Drempel effecten?** Engels werd minder aangeboden dan Nederlands (0% - 50% vs. 50%-100%).
- **Aanbodsvariabelen?** Engelse variabelen mogelijk betere afspiegeling van totale aanbod dan Nederlandse variabelen

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2022-0000021838

Datum 25-1-2022
Betreft Meertalige dagopvang na afloop van het experiment

Inleiding

In de Verzamelbrief kinderopvang december 2021¹ heeft de toenmalige Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid u geïnformeerd over het eindigen van het experiment meertalige dagopvang op 1 februari aanstaande. Bij deze Verzamelbrief is ook het eindrapport bijgevoegd van de Universiteit van Amsterdam (UvA), die het experiment begeleid en gemonitord heeft (Project MIND). Hierin beveelt de UvA op basis van de resultaten van het onderzoek aan meertalige dagopvang wettelijk mogelijk te maken.

De toenmalige Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de beslissing over het structureel wettelijk mogelijk maken van meertalige dagopvang aan het volgende kabinet gelaten. Met deze brief informeer ik u daarom over het besluit van het nieuwe kabinet omtrent meertalige dagopvang.²

Op basis van de resultaten van het onderzoek van de UvA is het kabinet voornemens meertalige dagopvang structureel wettelijk mogelijk te maken. Dat vergt een wijziging van de Wet kinderopvang. Dit ga ik nu nader uitwerken, waarbij ik ook het gesprek aan zal gaan met sectorpartijen en partijen die betrokken zijn bij toezicht en handhaving. Verderop in deze brief licht ik dit

+

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/meertalige-kinderopvang

80%

kinderopvang engels duits frans

op de bladwijzerwerkbalk. [Bladwijzers beheren...](#)

Home > Onderwerpen > Kinderopvang >

Meertalige kinderopvang

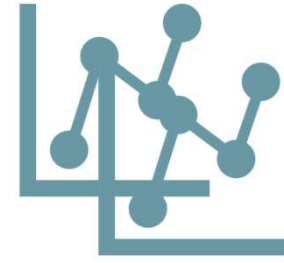
In de kinderopvang mag er naast Nederlands ook een andere taal worden gesproken. Maar de overheid stelt daar wel eisen aan. Daardoor blijft de kwaliteit van de opvang goed.

Meertalige kinderopvang betekent dat er naast Nederlands ook een andere taal wordt gesproken. Dit kan Duits, Engels of Frans zijn. De andere taal wordt bijvoorbeeld gesproken tijdens een vast moment van de dag. Of er zijn vaste activiteiten in de andere taal. Ook kan 1 medewerker van de opvang de andere taal spreken. Dan spreekt de andere medewerker Nederlands. Zo worden dagelijks verschillende talen aan de kinderen aangeboden.

Eisen voor meertalige kinderopvang

Voor meertalige kinderopvang gelden de volgende eisen.

- Er mag maximaal 50% per dag in het Duits, Engels of Frans worden gesproken. Deze regel geldt ook voor de buitenschoolse opvang. Uitzondering voor de 50%-regel:
 - De Nederlandssprekende medewerker op de stam- of basisgroep afwezig is door ziekte, vakantie of een ander soort verlof. Deze periode duurt maximaal 4 weken (achter elkaar). Daarbij is het de opvang niet gelukt om de andere Nederlandssprekende medewerkers als vervanging in te zetten. Of zij staan al ingeroosterd als vaste medewerker (in dagopvang).
- Een verplicht onderdeel in het beleidsplan (zie hieronder).

Verder onderzoek

- Andere talen! (Pools, Arabisch, ..)
- Kinderen van minder hoogopgeleide ouders
- Langetermijneffecten (i.e., schoolleeftijd)

Contents lists available at ScienceDirect

Journal of Applied Developmental Psychology

journal homepage: www.elsevier.com/locate/jappdp

Relationships between bilingual exposure at ECEC and vocabulary growth in a linguistically diverse sample of preschoolers

Josje Verhagen^{a,*}, Jan Boom^b, Anne-Mieke Thieme^a, Folkert Kuiken^a, Darlene Keydeniers^a, Suzanne Aalberse^a, Sible Andringa^a

^a Amsterdam Center for Language and Communication, University of Amsterdam, the Netherlands

^b Department of Developmental Psychology, Utrecht University, the Netherlands

ARTICLE INFO

Keywords:

Bilingual ECEC
Vocabulary development
Preschoolers
Home language

ABSTRACT

Earlier work has shown that bilingual Early Childhood Education and Care (ECEC) has positive effects on children's development of the minority language, and does not negatively impact on their development of the majority language. However, past studies leave unclear if these effects remain if home language exposure is taken into analysis. This study examines the effects of bilingual exposure at ECEC on vocabulary development in a linguistically diverse sample of 584 two- to four-year-old children attending bilingual (Dutch-English) ECEC in the Netherlands, taking into account the amount of exposure children received to Dutch and English at home. Latent Growth Modeling analyses showed that the amount of exposure to the non-majority language (English) at ECEC was positively related to children's growth of English receptive and expressive vocabulary. Amount of exposure to the majority language (Dutch) at ECEC did not bear significant relationships with growth of Dutch receptive and expressive vocabulary. The strengths of the relationships between the amount of Dutch and English exposure at ECEC and vocabulary development did not differ between two child groups depending on whether they were exposed to Dutch or English at home. Taken together, these results corroborate earlier effects of bilingual ECEC from small-scale studies for a larger sample, and indicate that these effects may remain if differences in home language exposure are taken into consideration.

Literatuur

- Barnett, W. S., Yarosz, D. J., Thomas, J., Jung, K., & Blanco, D. (2007). Two-way and monolingual English immersion in preschool education: An experimental comparison. *Early Childhood Research Quarterly, 22*, 277–293.
- Bialystok, E. (2018). Bilingual education for young children: Review of the effects and consequences. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 21*, 666–679.
- Ferjan Ramírez, N., & Kuhl, P. K. (2020). Early second language learning through SparkLing™: Scaling up a language intervention in infant education centers. *Mind, Brain, and Education, 14*, 94–103.
- Thieme, A. M. M., Hanekamp, H., Andringa, S., Verhagen, J., & Kuiken, F. (2021). The effects of foreign language programmes in early childhood education and care: A systematic review. *Language, Culture, and Curriculum*.